

Co ovlivňuje cenu štěněte? Kvalita či kvantita?

Cenová relace štěňátek s průkazem původu (dále jen PP) se v České republice pohybuje zhruba v rozmezí od 8.000 Kč až do 30.000 Kč zahraničí je cena mezi 800 € do 2.000 € a někdy i vyšší. Cenu štěněte ovlivňuje především původ jeho rodičů. Importovaný jedinec je sám o sobě dražší, protože se chovatel snaží o zlepšení kvality ve svém chovu. Ať už to je z důvodu nové krve pro český chov, povahových vlastností, vzhledu, ale prioritně se snaží dovést hlavně zdravého jedince. Mnoho kvalitních zahraničních chovatelů si svých linií váží a pro českého chovatele je obtížné získat opravdu kvalitní jedince, kteří splňují náročné podmínky a kritéria. Znamená to poměrně velké úsilí, mnoho času a takové kvalitní štěně se podaří českému chovateli dovést třeba až za několik let. Štěně, které splňuje požadavky, které máme, se třeba ani ve vyhlédnutém zahraničním vrhu nemusí narodit a nebo se daný chovatel rozhodne si jej ponechat, případně upřednostní jiného zájemce. A tak český chovatel musí čekat a nebo se poohlédnout jinam

Celoživotní péče o psa je finančně hodně nákladná. Důležitý je výběr vhodného krmiva, které napomáhá k dobrému vývoji štěněte a má vliv na jeho dobrou kondici nejen v mládí, ale i v dospělosti. Nákladná je i veterinární péče, bez které se žádný chovatel neobejde. Začíná to péčí o štěňata, jejich prohlídkou po porodu a pokračuje to jejich očkováním, odčervěním apod. Ze své zkušenosti vím, že je pro chovatele přínosné mít pro této péče jednoho stálého veterináře, který zná všechny psy a to dlouhodobě. Je to vlastně pro chovatele takový „dvorní veterinární lékař“, na které je možné se spolehnout a důvěřovat mu. Mohu tuto spolupráci vřele doporučit z mé praxe, funguje mi takto již několik let velmi dobře. V případě, že se blíží porod, je o termínu informován a poté je na telefonu pro případ, že by se dělo něco nenadálého a po zavolání hned přijede. Rodící fenu ovšem nestresujeme jeho zbytečnou přítomností a pokud vše jde podle plánu, je informován pouze sms zprávou, že porod se blíží a pak o průběhu samotného porodu. Po narození štěňat přijede na jejich kontrolu a také prohlédne fenu. Následně zajišťuje veškerou nutnou lékařskou péči o štěňátka (odčervění, očkování, čipování). Konzultujeme spolu veškeré zdravotní problémy a v případě nutnosti mi doporučí odborníka na konkrétní problém. Jak je vidět, částka za veterinární péči je nezbytná, aby měl chovatel jistotu, že předává novým majitelům zdravé jedince.

Cenu za štěně dále ovlivňují náklady spojené se získáváním titulů a jiných úspěchů důležitých pro prezentace psa. Pokud chovatel zváží, že bude svého jedince zviditelňovat třeba výstavně či sportovně, musí počítat s tím, že tyto aktivity jsou spojené s dalšími finančními výdaji. Získat nějaký titul je běh na dlouhou trať. Začíná to již od štěňátka, kdy chovatel musí svého svěřence cvičit a vychovávat. Tráví tím hodiny a většinou spolupracuje s nějakým odborníkem. Nikdo totiž není dokonalý, a ať chceme nebo ne, děláme chyby a je potřeba, aby nám dal někdo druhý zpětnou vazbu. Více názorů a pohledů může přinést lepší

ovoce a nalezení té nejlepší cesty pro nás a našeho psa. Ovšem nikdo nebude rozdávat své cenné rady a trénovat nás, aniž by si za to řekl finanční odměnu. Rady a zkušenosti se v dnešní době platí, a jak se říká - dobrá rada je nad zlato!

Další nezanedbatelnou položkou jsou zdravotní testy rodičů . Dobrému chovateli záleží na tom, zda-li bude nabízet k prodeji zdravé štěně a není tedy pro něj prioritou realizovat pouze povinné vyšetření nutné k uchovnění jedince, ale snaží se zjistit o svém budoucím chovném jedinci co nejvíce. Tyto zdravotní testy se pohybují v řádech tisíců korun. Ale novému majiteli štěněte to může napovědět, jaký přístup a zájem o odchov má daný chovatel, jestli sleduje genetiku jedinců a má v pořádku provedená dalších vyšetření, které jsou pro dané plemeno důležitá.

Pokud dojde k úspěšnému uchovnění feny, pak začne chovatel zvažovat otce plánovaných štěňátek. Pro naši chovatelskou stanici je to záležitost několika měsíců. Nejdříve zvážíme, za jakým účelem chceme fenku nakrýt. Následně zvažujeme, jaký typ psa bude pro fenku vhodný. Klademe důraz na zdraví pejska, což znamená důkladně projít rodokmen vyhlédnutého psaa to zpětně i po několik generací. Je vhodné se poradit a získat informace i od jiných chovatelů. Dále se snažíme dbát na povahu, která by měla být milá a přátelská. Jedinec by měl být snadno ovladatelný a nekonfliktní. Dalším důležitým prvkem je vzhled psa. Měl by odpovídat standardu, být něčím výjimečný (charizmatický) a třešničkou na dortu jsou pak i jeho dosavadní získané úspěchy. Zároveň dbáme na to, aby jeho původ (rodokmen) byl vhodný pro naši fenku. Pokud takového jedince najdeme a jeho majitel souhlasí, je hrazen krycí poplatek (v zahraničí se cena pohybuje až do výše 1500 €), což je další nezanedbatelná částka v rozpočtu chovatele. Nesmíme také zapomínat na cestovní náklady, bez kterých by spojení nemohlo být uskutečněno.

V neposlední řadě je důležité, zda-li vám chovatel umí odpovědět na vaše dotazy, poradit vám při výběru štěněte a dále i po jeho odběru. S tím souvisí výdaje s jeho dosavadním studium a vzdělávání v tomto oboru. Jedná se o odborné semináře, znalosti týkající se výcviku psů, chovu a výchovy. Kvalitní a seriózní chovatel by vám měl být ve všem nápomocný i po prodeji štěněte. Na jedné straně jsou chovatelé, kteří s majiteli přestanou po předání štěněte komunikovat, ale správný chovatel by měl ochotně poradit a pomoci, kdy se vytváří mezi oběma stranami vazby a obě strany pak vytvoří jednu velkou psí rodinu. Není tedy chovatel jako chovatel. S tím je spojeno i prostředí, ve kterém štěně vyrůstá. Pokud je zavřené mimo dosah lidí, ve špinavém kotci, pak není pravděpodobné, že socializace bude probíhat kvalitně a bez problémů. Štěňátka mají být vymazlená a v kontaktu s lidmi. Při výběru štěněte je důležité, aby zájemce poznal i matku (fenu) daného vrhu. Ta by měla být přátelská a ovladatelná

Sami si poté udělejte obrázek o tom, když si někdo pořídí fenku z ČR, udělá s ní pouze povinné zdravotní testy a jako krycího psa použije prvního psa s kritérii: musí bydlet co nejbližší, a jeho krycí cena musí být co nejnižší (není potřeba žádných úspěchů, a stačí povinné vyšetření). Nezajímá se ani o genetiku, o znalosti daného chovatele o chov psů (a ty

JEFFIJA

border collies

www.jeffija.cz

mohou být třeba nulové). Jak kvalitní spojení z toho vzejde, jak kvalitní jedinci to budou? S tím si nedělá žádné starosti. Zvažte tedy, zda ho budete podporovat v jeho bezstarostném výdělečném “businessu“ bez předem stanovených cílů.

O množitelích odchovávajících štěňátka bez PP už vůbec nehovořím. Už nezáleží na tom, zda se jedná o rodiče s PP, který přeci „JEN“ nebyli uchovněni (zeptala bych se proč?)... Ve většině případů se jedná o rodiče, kteří nemohli být z nějakého zdravotního důvodu uchovněni nebo majitel je prostě líný splnit, alespoň to nezbytné, které je potřeba pro chov s PP. Budoucí majitel nemá žádné podklady pro to, jestli si kupuje zdravé štěňátko nebo za pár měsíců bude běhat po veterinárních klinikách a hradit náklady spojené s nastalými zdravotními problémy.

Je na každém z nás, jestli půjde cestou kvality či kvantity! Chovatelství pro člověka, který se svým psům věnuje, vytváří jim prostředí pro spokojený život, vzdělává se, není výdělečná činnost. Při výběru psa buďte ostražití, snažte se získat co nejvíce informací o rodičích, přesvědčte se o tom, kde fena žije (o jaké prostředí se jedná), jakou má povahu a jaké vystupování a jednání má její chovatel.

Přeji všem zájemcům o mé oblíbené plemeno border collíí dobrý výběr nejen daného jedince, ale především té pravé chovatelské stanice. Vše máte ve svých rukou. Nezapomínejte na to, že svého pejska si pořizujete na několik let a měl by být vaším dobrým společníkem, kamaráde a přítelem nejen ve dnech štěstí, ale i v době méně veselé. Měl by bý vaším partákem pro život!

Hodně štěstí vám všem přeje

Mgr. Petra Novotná

JEFFIJA

border collies

www.jeffija.cz